

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Biuro Kontroli i Audytu
Warszawa, 6 marca 2025 r.

Sprawozdanie z przeprowadzonych kontroli w 2024 roku przez Biuro Kontroli i Audytu

Zatwierdzam

Marcin Szemraj
Dyrektor Biura Kontroli i Audytu

WSTĘP

1. Zgodnie z § 1 ust. 2 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej¹, Minister kieruje następującymi działami administracji rządowej: rodzina, praca, zabezpieczenie społeczne.

2. W Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej komórką wyznaczoną do przeprowadzania kontroli wewnętrznych oraz zewnętrznych jest Biuro Kontroli i Audytu. Zakres zadań Biura w 2024 r. został określony w § 36 regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej² oraz w regulaminie wewnętrznym³.

Misją Biura jest profesjonalna realizacja działalności kontrolnej zmierzająca do dostarczenia Kierownictwu Ministerstwa informacji umożliwiającej skuteczne zarządzanie i osiągnięcie celów jednostki.

3. W BKA w 2024 r. kontrole realizowały następujące komórki organizacyjne:

- Wydział Kontroli do Spraw Zabezpieczenia Społecznego i Rodziny,
- Wydział Kontroli do Spraw Pracy,
- Samodzielne Stanowisko Pracy do Spraw Kontroli w zakresie KPO (od 18 grudnia 2024 roku).

W Sprawozdaniu przedstawiono istotne ustalenia kontroli wraz z wnioskami zmierzającymi do wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości.

4. BKA realizuje swoje zadania na podstawie rocznych planów kontroli. Biuro przeprowadza także kontrole pozaplanowe stanowiące przede wszystkim reakcję na sygnały o ewentualnych nieprawidłowościach.

5. Spośród 13 kontroli ujętych w Planie kontroli zewnętrznych Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na 2024 rok, za zgodą Ministra, nie zrealizowano jednej kontroli zaplanowanej w Fundacji Rozwoju Centrum Macierz Polonii ze względu na fakt, iż komórka merytoryczna nadzorująca rozliczenie umowy wydała decyzję administracyjną dotyczącą zwrotu całości dotacji. Ponadto, w przypadku kontroli w Fundacji „Życie” Minister podjął decyzję o jej przeniesieniu do planu kontroli zewnętrznych na rok 2025.

6. Odstąpiono od kontroli w Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa zaplanowanej w Rocznym Planie Kontroli Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na rok 2024 r. dotyczącym Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, ponieważ podmiot nie przedłożył końcowego wniosku o płatność, co spowodowało konieczność przeniesienia kontroli na rok 2025. Zrealizowano kontrolę pozaplanową w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 na wniosek komórki merytorycznej.

7. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, wystąpienia pokontrolne/dokumenty pokontrolne zawierały zalecenia lub wnioski dotyczące ich usunięcia lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej.

¹ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Dz.U. z 2023 poz. 2715).

² Regulaminy organizacyjne Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej stanowiące załączniki do zarządzeń Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nr: 40 z dnia 9 grudnia 2022 r.; 5 z dnia 22 stycznia 2024 r. z późn. zm.; 38 z dnia 3 października 2024 r.; 48 z dnia 25 listopada 2024 r.

³ Regulamin wewnętrzny Biura Kontroli i Audytu z dnia 18 grudnia 2024 r., BDG-IV.0120.34.2024.

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA WYDZIAŁU KONTROLI DO SPRAW ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO I RODZINY

W okresie sprawozdawczym, Wydział Kontroli do Spraw Zabezpieczenia Społecznego i Rodziny wszczął 5 kontroli w ramach 3 zagadnień tematycznych spośród 7 w ramach 4 zagadnień zaplanowanych w Planie kontroli zewnętrznych. Ponadto, w roku 2024 zakończono 2 kontrole rozpoczęte w 2022 roku i 6 kontroli rozpoczętych w 2023 roku. Dodatkowo, zrealizowano 2 kontrole pozaplanowe. Zakres przedmiotowy przeprowadzanych kontroli obejmował m.in. prawidłowość wydatkowania dotacji przyznawanych podmiotom i organizacjom pozarządowym przez Ministra w ramach rządowych lub resortowych programów, ze środków których był dysponentem, a także prawidłowość realizacji zadań związanych ze świadczeniem wychowawczym w związku z zastosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Zakończono również 3 kontrole w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Wydział, na podstawie Roczego planu kontroli na 2023 rok, w zakresie prawidłowości wypełniania przez fundacje obowiązków wynikających z ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu⁴, w 2024 r. zakończył jedną kontrolę planową. Ponadto, w 2024 r. wszczęto jedną kontrolę koordynowaną przez Ministerstwo Finansów w zakresie wypełniania przez fundacje obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

W wyniku zakończonych w 2024 roku kontroli, działalność jednej jednostki oceniono pozytywnie, 6 jednostek pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości/uchybień, a 4 jednostek negatywnie.

W konsekwencji przeprowadzonych kontroli, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej skierował do 11 kierowników jednostek kontrolowanych dokumenty pokontrolne zawierające łącznie 58 zaleceń pokontrolnych, w tym 52 zalecenia o charakterze zwykłym i 6 istotnych.

W 6 przypadkach kontrolowani poinformowali o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych, natomiast w 3 przypadkach, pomimo dodatkowych wezwań, kontrolowani nie zrealizowali obowiązku w przywołanym zakresie. W dwóch kontrolach, na dzień sporządzenia sprawozdania, nie upłynął termin na złożenie informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych.

Ponadto, Wydział przeprowadził do dnia 18 grudnia 2024 r. 4 kontrole w zakresie KPO.

I. Kontrole ujęte w Planie kontroli zewnętrznych Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na 2024 rok

I.1 Realizacja zadań publicznych na podstawie umów zawartych z Ministrem Rodziny i Polityki Społecznej w zakresie promocji rodziny „Po Pierwsze Rodzina!” na rok 2023

Celem kontroli była ocena prawidłowości realizacji zadania publicznego, w tym m.in. wydatkowania środków finansowych przyznanych na podstawie umowy zawartej z Ministrem Rodziny i Polityki Społecznej.

Kontrolę przeprowadzono w 2 podmiotach, tj.: w Fundacji Pomoc Maltańska - Maltańska Służba Medyczna z siedzibą w Katowicach oraz w Związku Dużych Rodzin Trzy Plus z siedzibą w Warszawie.

Na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania dokumentacja pokontrolna dotycząca powyższych kontroli znajduje się w opracowaniu na etapie przygotowania projektów wystąpień pokontrolnych.

⁴ t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1124.

I.2 Realizacja zadania publicznego na podstawie umowy zawartej z Ministrem Rodziny i Polityki Społecznej w ramach programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2020-2022

Celem kontroli była ocena prawidłowości realizacji zadania publicznego na podstawie umowy zawartej z Ministrem Rodziny i Polityki Społecznej w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – Edycja 2020-2022.

W 2024 r. przeprowadzono kontrolę działalności w ww. zakresie w Fundacji im. Helen Keller z siedzibą w Gdańsku oraz Spółdzielni Socjalnej Merchant.

Na dzień opracowania niniejszego Sprawozdania, projekt wystąpienia pokontrolnego z kontroli w Fundacji im. Helen Keller skierowany został do kierownika podmiotu kontrolowanego.

W przypadku kontroli w Spółdzielni Socjalnej Merchant opracowywany jest projekt wystąpienia pokontrolnego.

I.3 Realizacja zadania publicznego na podstawie umowy zawartej z Ministrem Rodziny i Polityki Społecznej w ramach otwartego konkursu ofert „Realizacja kampanii społecznej promującej rodzicielstwo zastępcze”. Edycja 2023

Celem kontroli była ocena prawidłowości realizacji zadania publicznego, w tym m.in. wydatkowania środków budżetowych przyznanych na podstawie umowy zawartej z Ministrem Rodziny i Polityki Społecznej w ramach otwartego konkursu ofert „Realizacja kampanii społecznej promującej rodzicielstwo zastępcze”. Edycja 2023. W 2024 r. przeprowadzono kontrolę w Fundacji „Edukacja z Wartościami” z siedzibą w Warszawie.

Działalność Fundacji została oceniona pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości w realizacji zadania publicznego:

- dokonanie płatności niezwiązanych z realizowanym zadaniem, co spowodowało uznanie wydatków w kwocie 2 213,11 zł za wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, tj. niezgodnie z celem i warunkami określonymi w § 2 ust. 5 umowy,
- wydatkowanie ze środków finansowych pochodzących z dotacji kwoty zawyżonej o 10,00 zł, spowodowane przekazaniem płatności na rzecz składki ZUS wyższej niż wynikała z dokumentów finansowych, co skutkowało uznaniem kosztu w kwocie 10,00 zł za dotację pobraną w nadmiernej wysokości.

Ponadto, stwierdzono uchybienie w postaci złożenia wersji papierowej sprawozdania z realizacji zadania publicznego po terminie ustalonym w Regulaminie konkursu.

W związku z powyższym, wydano zalecenie zwiększenia nadzoru nad terminowością składanych sprawozdań oraz wydatkowaniem środków finansowych pochodzących z dotacji w przypadku realizowania zadań publicznych w przyszłości.

Do dnia sporządzenia Sprawozdania kierownik jednostki kontrolowanej nie poinformował sposobie wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

II. Informacje dodatkowe - Kontrole zakończone w 2024 roku

II.1. Realizacja zadania publicznego w ramach Rządowego Programu na Rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020 – edycja 2019.

Celem kontroli była ocena prawidłowości realizacji zadania publicznego, w tym m.in. wydatkowania środków finansowych przyznanych na podstawie umowy zawartej z Ministrem w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020, Edycja 2019.

Kontrolę przeprowadzono w Fundacji Konwent Samorządowy na rzecz Społeczności III Wieku z siedzibą w Drobinie (nazwa zadania: Dojrzały Wspaniały znów na ulicach. Parada Seniorów i Piknik Pokoleń). W oparciu o analizę dokumentacji przedłożonej do kontroli wystąpiono o dodatkowe wyjaśnienia do komórki merytorycznej odpowiedzialnej za Program.

Kontrolowana działalność Fundacji Konwent Samorządowy na rzecz Społeczności III Wieku została oceniona negatywnie.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości w realizacji zadania publicznego:

- brak prawidłowego udokumentowania wykonania zadania publicznego, co spowodowało brak możliwości potwierdzenia, że zadanie publiczne zostało zrealizowane zgodnie z celem określonym w Umowie i z zasadami Regulaminu Otwartego Konkursu Ofert w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020, Edycja 2019 i skutkowało uznaniem wydatków w kwocie 149 800,90 zł za poniesione niezgodnie z przeznaczeniem,
- brak udokumentowania wieku, tożsamości i liczby uczestników, co uniemożliwiło potwierdzenie spełnienia kryteriów kwalifikowalności do grupy beneficjentów ostatecznych,
- brak zgłoszenia do Ministerstwa współorganizacji zadania publicznego z innym podmiotem,
- nieprzedłożenie oświadczeń do przetwarzania danych osobowych w ramach realizacji zadania dla wszystkich osób zaangażowanych w zadanie,
- przełanie środków finansowych w kwocie 195 000,00 zł na inne rachunki bankowe, niezwiązane z realizowanym zadaniem publicznym, skutkiem czego było uznanie wydatków w kwocie 186 438,56 zł za wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, tj. niezgodnie z celem i warunkami określonymi w § 2 ust. 5 Umowy,
- dokonanie płatności niezwiązanych z realizowanym zadaniem,
- część wydatków dotyczących badanego projektu zostało poniesionych ze środków innego zadania publicznego,
- brak udokumentowania źródeł pochodzenia środków finansowych własnych wykazanych w sprawozdaniu końcowym,
- nie w pełni udokumentowano wniesienie wkładu własnego osobowego,
- braki w dokumentacji finansowej, np. rachunki do umów cywilnoprawnych,
- nieprzestrzeganie wymagań dotyczących zamieszczania niezbędnych informacji dla dowodu księgowego, określonych w art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁵, § 5 ust. 3 Umowy oraz zapisów Regulaminu konkursu,
- dokonywanie refundacji środków finansowych nieprzewidzianych w Umowie oraz w Regulaminie Konkursu, na rachunek bankowy innego podmiotu i osoby prywatnej,
- zasilanie rachunku bankowego dotacyjnego środkami pochodzącymi z innych źródeł,
- dokonywanie płatności ze środków innego zadania publicznego ASOS,
- wydatkowanie środków dotacji na zakupy niezwiązane z zadaniem publicznym, tj. artykułów spożywczych,
- wskazanie, że zadanie publiczne było realizowane w partnerstwie z innymi podmiotami,
- nieprzekazanie w terminie wskazanym w § 9 ust. 2 Umowy papierowej wersji sprawozdania końcowego z wykonania zadania publicznego,
- brak dokumentów poświadczających rzeczywisty przebieg realizowanych działań, w związku z czym nie można było potwierdzić zgodności danych zawartych w sprawozdaniu końcowym z rzeczywistym przebiegiem wykonywanych działań.

W związku z powyższym, wydano nw. zalecenia w przypadku realizowania zadań publicznych w przyszłości:

- wydatkowania środków pochodzących z dotacji na cele związane z zadaniem publicznym, w tym zgodnie z zapisami wynikającymi z Umowy, Regulaminu Konkursu i ustawy o finansach publicznych, w zakresie ponoszenia ich z konta dedykowanego dla realizacji zadania publicznego,

⁵ t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 120.

- prawidłowego dokumentowania realizacji zadania publicznego, w tym: zakresu rzeczowego zrealizowanych działań, kwalifikowalności uczestników, wydatków oraz oświadczeń o zgodzie na przetwarzanie danych osobowych,
- należytego wykonywania działań informacyjnych i promocyjnych,
- prawidłowego dokumentowania źródła pochodzenia środków finansowych własnych wykazywanych w sprawozdaniu końcowym oraz dochowania należytej staranności przy dokumentowaniu wniesienia wkładu własnego osobowego,
- przestrzegania przepisów właściwych regulacji w zakresie kontroli dokumentacji finansowo-księgowej,
- zgłaszania do Ministerstwa współorganizacji zadania publicznego z innym podmiotem, jeżeli taka współpraca jest planowana,
- terminowego realizowania obowiązku sprawozdawczego.

Do dnia sporządzania niniejszego Sprawozdania, kierownik jednostki kontrolowanej pomimo wezwania go w dodatkowym piśmie, nie poinformował o sposobie wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

II.2. Realizacja zadań publicznych na podstawie umów zawartych z Ministrem Rodziny i Polityki Społecznej w zakresie promocji rodziny „Po Pierwsze Rodzina!” na rok 2021

Celem kontroli była ocena prawidłowości realizacji zadania publicznego, w tym m.in. wydatkowania środków finansowych przyznanych na podstawie umowy zawartej z Ministrem Rodziny i Polityki Społecznej w ramach II otwartego konkursu ofert w zakresie promocji rodziny „Po pierwsze Rodzina!” na rok 2021.

Kontrolę przeprowadzono w Fundacji Życie z siedzibą w Łodzi. Działalność Fundacji została oceniona negatywnie.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości w realizacji zadania publicznego:

- brak udokumentowania realizacji celu zadania publicznego, tj. przygotowania i przeprowadzenia kampanii społecznej, która miała się przyczynić do „rozpoczęcia zmiany nastawienia od fixed mindset do growing mindset oraz zmiany intencji behawioralnych pracowników i wolontariuszy NGO w odniesieniu do podejścia familiocentrycznego”. Ponadto, nie było możliwości potwierdzenia, że odbiorcami projektu, kampanii informacyjnej byli pracownicy i wolontariusze organizacji pozarządowych w Polsce. Uznano wydatkowanie środków pochodzących z dotacji za niezgodnie z przeznaczeniem w wysokości, tj. 198 799,50 zł, w wyniku wydatkowania środków niezgodnie z celem i warunkami określonymi w § 2 ust. 5 umowy,
- brak prawidłowego udokumentowania wykorzystania środków finansowych, co spowodowało brak możliwości potwierdzenia, że zadanie publiczne zostało zrealizowane w sposób zgodny z celem określonym w umowie i z zasadami określonymi w Regulaminie II otwartego konkursu ofert, a tym samym wydatkowanie niezgodnie z przeznaczeniem środków finansowych pochodzących z dotacji w ww. wysokości, tj.:

– 54 000,00 zł, z uwagi na brak prawidłowego udokumentowania realizacji usługi w ramach

Poddziałania 1.1.;

– 38 999,50 zł, z uwagi na brak możliwości potwierdzenia realizacji umów w ramach

Poddziałania 1.2.;

- 75 000,00 zł, z uwagi na brak prawidłowego udokumentowania realizacji usługi w ramach

Poddziałania 1.3;

- 25 000,00 zł, z uwagi na brak możliwości potwierdzenia wykonania kampanii społecznej

w ramach Poddziałania 1.4;

- 5 800,00 zł, wobec nieudokumentowania poniesionych kosztów administracyjnych w ramach

Działania II (koszty administracyjne),

- zlecenie badań podmiotowi innemu od wskazanego w ofercie, tj. spółce Copernicus Research Team zamiast Centrum Badań nad Rodziną Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, bez zgody Ministerstwa,
- brak udokumentowania realizacji zadań w terminach zgodnych z zapisami umowy,
- brak udokumentowania sposobu wykonania zobowiązania określonego w § 5 ust. 2 umowy do przechowywania dokumentacji finansowo-księgowej związanej z realizacją zadania publicznego przez okres 5 lat,
- brak przedłożenia wydruku z ksiąg rachunkowych zawierającego zapisy na kontach dotyczących przychodów i zwrotu niewykorzystanej części dotacji oraz na kontach rozrachunkowych z dostawcami, a także na koncie dot. księgowania zapisów z wyciągu rachunku bankowego,
- wydatkowanie dotacji w kwocie ogółem 1 513,00 zł w sposób niezgodny z celem zadania publicznego, poprzez przekazanie dotacji osobom/podmiotom trzecim,
- nieudokumentowanie przekazania do ZUS składek na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne oraz zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych w łącznej wysokości 5 695,22 zł, co skutkowało wykorzystaniem dotacji niezgodnie z przeznaczeniem,
- brak podpisu osoby odpowiedzialnej za sprawdzenie dowodu pod względem merytorycznym na przedłożonych dowodach księgowych (rachunki, faktury),
- nieinformowanie o współfinansowaniu zadania ze środków dotacji otrzymanych od Zleceńodawcy w ramach II otwartego konkursu ofert w zakresie promocji rodziny „Po pierwsze Rodzina!” na rok 2021,
- nieumieszczanie logotypu konkursu oraz logo Ministerstwa na materiałach promocyjnych, informacyjnych, szkoleniowych i edukacyjnych, publikacjach, informacjach dla mediów, dotyczących realizowanego zadania w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację zadania publicznego z 2021 roku,
- nieprzestrzeganie „Wytycznych w zakresie wypełniania obowiązków informacyjnych”, co było niezgodne z art. 35a ustawy o finansach publicznych oraz § 6 ust. 4 umowy oraz pkt VIII Regulaminu II otwartego konkursu ofert w zakresie promocji rodziny „Po pierwsze Rodzina!” na rok 2021,
- złożenie Sprawozdania z wykonania zadania publicznego po terminie,
- przy opisie stanu faktycznego w Sprawozdaniu z wykonania zadania stwierdzono odstępstwa od rzeczywistego wykonania zadania.

W związku z powyższym, wydano zalecenia, aby w przypadku realizowania zadań publicznych w przyszłości, zwiększyć nadzór nad:

- prawidłowym dokumentowaniem osiągnięcia celu oraz wykorzystaniem środków finansowych,
 - prawidłowym prowadzeniem dokumentacji finansowo-księgowej i rozliczeniem zadania, w tym:
 - a) wykonania zobowiązania do przechowywania dokumentacji finansowo-księgowej związanej z realizacją zadania publicznego przez okres 5 lat;
 - b) prawidłowym prowadzeniem zapisów w księgach rachunkowych na kontach dotyczących przychodów i zwrotu niewykorzystanej części dotacji oraz na kontach rozrachunkowych z dostawcami oraz na koncie dot. księgowania zapisów z wyciągu rachunku bankowego;
 - c) wydatkowaniem dotacji w sposób zgodny z celem zadania publicznego i nieprzekazywaniem dotacji osobom/podmiotom trzecim;
 - d) prawidłowym dokumentowaniem przekazywania do ZUS składek na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne oraz zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych;
 - e) zamieszczaniem podpisu osoby odpowiedzialnej za sprawdzenie dowodu pod względem merytorycznym na dowodach księgowych,
 - prawidłowym wykonywaniem obowiązków informacyjnych określonych w umowie,
 - prawidłowym wykonywaniem obowiązku sprawozdawczego.
- Do dnia sporządzania Sprawozdania kierownik jednostki kontrolowanej, po wezwaniu go w dodatkowym piśmie, nie poinformował o sposobie wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

II.3. Realizacja zadań związanych ze świadczeniem wychowawczym w związku z zastosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

Celem kontroli była ocena prawidłowości realizacji zadań związanych ze świadczeniem wychowawczym w związku z zastosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

W 2024 r. zakończono kontrolę w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim, realizowaną we współpracy z pracownikami Departamentu Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego MRPiPS.

Kontrolowana działalność ww. jednostki została oceniona pozytywnie z uchybieniami. Stwierdzono uchybienia w zakresie:

- terminowości podejmowanych czynności w sprawach. Postępowania w sprawach dotyczących świadczeń wychowawczych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (dalej: kszs) prowadzono z naruszeniem art. 35 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego (dalej: k.p.a.), zgodnie z którym organ administracji publicznej jest zobowiązany do załatwiania spraw szczególnie skomplikowanych nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. Organ nie zawiadamiał również stron – na podstawie art. 36 § 1 k.p.a. – o przyczynach zwłoki, nie wskazywano nowego terminu załatwienia sprawy oraz nie pouczano o prawie do wniesienia ponaglenia,
- okresów ustalania zastosowania przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (niezgodnie z art. 59 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) Nr 883/2004),
- wydania stronie decyzji umarzającej na podstawie art. 105 k.p.a. pomimo braku tożsamości strony, zamiast wydania decyzji merytorycznej w sprawie,
- terminowości przekazywania instytucjom zagranicznym informacji o rozstrzygnięciu i przyznaniu prawa do świadczeń w Polsce,
- wydania postanowienia o zawieszeniu postępowania, pomimo braku spełnienia przesłanek określonych w art. 97 k.p.a., zamiast powiadomienia strony w trybie art. 36 § 1 k.p.a. o przedłużeniu terminu do załatwienia sprawy,
- wydania dwóch rozstrzygnięć zamiast jednego w przypadku, który tego nie wymagał,
- prawidłowości podawania podstaw prawnych podejmowanych czynności,

- wskazywania kwoty wzrostu odsetek od nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego w sentencji decyzji o ustaleniu i zobowiązaniu do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego,
- niewystarczającego skonkretyzowania w wezwaniach kierowanych do strony informacji dotyczących wniosku, którego wezwanie dotyczy,
- braku skierowania do strony zawiadomienia o wszczęciu postępowania w sprawie ustalenia i zobowiązania do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego,
- niewystarczająco wyczerpującego opisanie w decyzji powodów odmowy prawa do świadczenia wychowawczego,
- brak podejmowania przez organ czynności zmierzających do ustalenia wysokości rat proponowanych przez stronę w sprawie udzielenia ulgi w spłacie zobowiązania poprzez rozłożenie należności na raty.

Wobec stwierdzonych uchybień sformułowano zalecenia pokontrolne w zakresie zwiększenia nadzoru nad:

- terminowością i prawidłowością podejmowanych czynności w sprawach dotyczących świadczenia wychowawczego w ramach kszs,
- prawidłowością ustalania okresów zastosowania przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
- terminowością przekazywania instytucjom zagranicznym informacji o rozstrzygnięciu i przyznaniu prawa do świadczeń w Polsce,
- prawidłowością podawania podstaw prawnych podejmowanych czynności w wydawanych decyzjach i rozstrzygnięciach,
- wskazywaniem przez organ kwoty wzrostu odsetek od nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego w sentencji decyzji o ustaleniu i zobowiązaniu do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego,
- realizacją przez organ obowiązku kierowania do strony zawiadomienia o wszczęciu postępowania w sprawie ustalenia i zobowiązania do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego,
- wyczerpującym opisywaniem w decyzji powodów odmowy prawa do świadczenia wychowawczego,
- podejmowaniem przez organ czynności zmierzających do ustalenia wysokości rat proponowanych przez stronę w sprawie udzielenia ulgi w spłacie zobowiązania poprzez rozłożenie należności na raty.

Kierownik jednostki kontrolowanej poinformował o sposobie wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

II.4. Realizacja zadania publicznego na podstawie umowy zawartej z Ministrem Rodziny i Polityki Społecznej w ramach programu „Opieka wytchnieniowa dla członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami” – edycja 2020-2021

Celem kontroli była ocena prawidłowości wykonania zadania publicznego, w tym m.in. wydatkowania środków publicznych przyznanych na podstawie umowy zawartej z Ministrem Rodziny i Polityki Społecznej w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa dla członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami” – Edycja 2020-2021.

W 2024 r. zakończono kontrole w 2 podmiotach, tj.: w Caritas Diecezji Kieleckiej oraz w Stowarzyszeniu Pomocy Osobom z Autyzmem w Częstochowie.

Działalność Caritas Diecezji Kieleckiej została oceniona pozytywnie.

Skontrolowana działalność Stowarzyszenia Pomocy Osobom z Autyzmem w Częstochowie została oceniona pozytywnie z nieprawidłowościami. W toku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- pobranie dotacji w nadmiernej wysokości z tytułu nienależnej wypłaty premii uznaniowej w wysokości 960,00 zł brutto, ze środków dotacji,

- pobranie dotacji w nadmiernej wysokości w kwocie 3 732,66 zł w wyniku stwierdzenia różnicy pomiędzy środkami wydatkowanymi z konta innego niż konto dotacji w okresie od stycznia do kwietnia 2021 r. a środkami zrefundowanymi z konta dotacji za wydatki w ww. okresie,
- nieudokumentowanie wydatku w wysokości 22,60 zł poniesionego gotówką na zakup środków ochrony osobistej,
- niedokonanie zwrotu części niewykorzystanej dotacji w terminie przewidzianym w Umowie,
- przedstawienie w części finansowej sprawozdania z realizacji zadania publicznego danych liczbowych niezgodnych z przedłożoną dokumentacją księgową oraz niezgodnie z faktyczną realizacją.

Ponadto, stwierdzono uchybienie w zakresie realizacji obowiązku sprawozdawczego przez Zleceniobiorcę, poprzez dokonanie omyłki liczbowej w odniesieniu do liczby osób świadczących usługi opieki wytchnieniowej.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości sformułowano zalecenia pokontrolne w zakresie wzmocnienia nadzoru nad:

- prawidłowością dokonywania oraz dokumentowania operacji finansowych,
 - przestrzeganiem terminowości dokonywania zwrotu niewykorzystanej części dotacji,
 - prawidłowym przedstawianiem danych w sprawozdaniach z wykonania zadania publicznego w zakresie merytorycznym oraz finansowym,
- oraz
- zlecono dokonanie korekty sprawozdania z realizacji zadania publicznego w celu zawarcia prawidłowych danych.

Kierownik jednostki kontrolowanej poinformował o sposobie wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

II.5. Realizacja zadania publicznego na podstawie umowy zawartej z Ministrem Rodziny i Polityki Społecznej w ramach programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2020-2021

Celem kontroli była ocena prawidłowości wykonania zadania publicznego, w tym m.in. wydatkowania środków publicznych przyznanych na podstawie umowy zawartej z Ministrem Rodziny i Polityki Społecznej w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – Edycja 2020-2021.

W 2024 r. zakończono kontrole w 2 podmiotach, tj. w Towarzystwie Opieki nad Ociemniałymi Stowarzyszenie z siedzibą w Laskach oraz w Stowarzyszeniu Przyjaciół i Rodziców Osób z Upośledzeniem Intelktualnym „Jutrzenka” z siedzibą w Legnicy.

Działalność Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi Stowarzyszenie z siedzibą w Laskach oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Stwierdzono nieprawidłowości w realizacji zadania publicznego w obszarach:

- realizacji zadania publicznego, poprzez wykonywanie usługi asystenta osoby z niepełnosprawnościami przez osoby wykazujące tożsame adresy zamieszkania co uczestnicy zadania publicznego,
- dokumentacji finansowo-księgowej realizacji zadania, poprzez:

– niezachowanie terminu zwrotu środków niewykorzystanej dotacji za 2020 rok, tj. do dnia 15

stycznia 2021 r. oraz niezwrócenie niewykorzystanych środków za 2021 r.,

- brak zwrotu środków poniesionych na sfinansowanie wydatków niekwalifikowanych,

wskazanych w pkt. IV.1a-c Wniosków wystąpienia pokontrolnego Najwyższej Izby Kontroli nr P/22/033 z 15 września 2022 roku,

- wykonywania obowiązków informacyjnych przez Zleceniobiorcę, poprzez naruszenie § 5 pkt 2 Umowy w związku z brakiem umieszczania logo Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej na wszystkich materiałach, w szczególności promocyjnych oraz informacyjnych,
- realizacji obowiązku sprawozdawczego przez Zleceniobiorcę, tj.: nieujęcie w informacjach dodatkowych sprawozdania końcowego korekty kwoty 1 320,20 zł dot. kosztów pośrednich, a wskazanej w pkt. IV.1c. Wniosków wystąpienia pokontrolnego Najwyższej Izby Kontroli nr P/22/033 z 15 września 2022 roku .

Ponadto, stwierdzono uchybienia w realizacji zadania publicznego w obszarze wykonywania obowiązków informacyjnych przez Zleceniobiorcę oraz dotyczące niezgodności danych wykazanych w korektach sprawozdań za 2020 i 2021 r., niemających wpływu na rozliczenie dotacji.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości sformułowano następujące zalecenia pokontrolne:

- wzmocnienie nadzoru nad:
 - przestrzeganiem zapisów Ogłoszenia o otwartym konkursie ofert, w tym w szczególności dotyczących wykonywania usługi asystenta osoby z niepełnosprawnościami przez osoby wykazujące tożsame adresy zamieszkania co uczestnicy zadania publicznego,
 - przestrzeganiem określonych w Umowie terminów na dokonywanie zwrotu niewykorzystanej części dotacji,
 - prawidłowym wykonywaniem obowiązku informacyjnego poprzez umieszczanie logo Ministerstwa na wszystkich materiałach, w szczególności promocyjnych oraz informacyjnych,
 - prawidłowym wykonywaniem obowiązku sprawozdawczego,
- dokonanie w porozumieniu z departamentem nadzorującym realizację ww. zadania publicznego w MRPiPS zwrotu środków poniesionych na sfinansowanie wydatków niekwalifikowanych, wskazanych w pkt 1 a-c Wniosków wystąpienia pokontrolnego Najwyższej Izby Kontroli nr P/22/033 z 15 września 2022 r.

Kierownik jednostki kontrolowanej poinformował o sposobie wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

W przypadku Stowarzyszenia Przyjaciół i Rodziców Osób z Upośledzeniem Intelaktualnym „Jutrzenka” z siedzibą w Legnicy działalność podmiotu została oceniona pozytywnie z nieprawidłowościami.

Stwierdzono nieprawidłowości w realizacji zadania publicznego w obszarach:

- dokumentacji finansowo – księgowej i rozliczenia realizacji zadania publicznego, w tym:
 - niestaranność przy realizacji umowy, czego dowodem mógł być fakt zaniechania wymogu formalnego, jakim było wywiązanie się z § 3 ust. 5 Umowy przez kontrolowanego;
 - wydatkowania środków dotacji w 2020 r. w wysokości 74 233,72 zł po terminie wskazanym

w Umowie, co skutkowało wydatkowaniem środków dotacji w nadmiernej wysokości;

– niezwrócenie, pomimo wezwania do zwrotu w terminie wskazanym przez Ministerstwo,

środków dotacji wydatkowanych w nadmiernej wysokości;

– rozliczenie wynagrodzenia za świadczone usługi asystenta osobistego osoby

z niepełnosprawnościami w wysokości wyższej o 150,36 zł, co stanowiło pobranie dotacji w nadmiernej wysokości;

- realizacji obowiązku sprawozdawczego przez Zleceniobiorcę, w tym:

– przedstawienia w części finansowej sprawozdania z realizacji zadania publicznego danych

liczbowych niezgodnych z przedłożoną dokumentacją księgową oraz niezgodnie z faktyczną realizacją, co skutkowało uznaniem dotacji pobranej w nadmiernej wysokości w kwocie łącznej 285,84 zł;

– przedstawienia w sprawozdaniu merytorycznym danych niezgodnych z przedłożoną

dokumentacją w zakresie zrealizowanych godzin usług asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości sformułowano zalecenia pokontrolne w przypadku realizowania zadań publicznych w przyszłości, w zakresie zwiększenia nadzoru nad:

- przestrzeganiem zobowiązań wynikających z zawartych umów, w tym formy komunikacji z Ministerstwem,
- przestrzeganiem terminowości wydatkowania środków pochodzących z dotacji,
- rozliczaniem wynagrodzeń za świadczone usługi asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami,
- ujmowaniem danych w sprawozdaniu finansowym.

Do dnia sporządzania niniejszego sprawozdania kierownik jednostki kontrolowanej nie poinformowało sposobie wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

III. Kontrola umów zawartych w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER)

Celem kontroli była ocena realizacji umów zawartych z Ministrem Rodziny i Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

W 2024 r. Wydział Kontroli do Spraw Zabezpieczenia Społecznego i Rodziny BKA zakończył 3 kontrole w ramach POWER.

Kontrole zrealizowano w:

- Biurze Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
- Stowarzyszeniu Morena,
- Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej w Poznaniu.

III.1. Kontrola działalności Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Działalność Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych w zakresie objętym kontrolą oceniono zgodnie z przyjętymi normami na poziomie kategorii oceny nr 1 - projekt był realizowany prawidłowo, ewentualnie potrzebne były niewielkie usprawnienia. Stwierdzono uchybienie w zakresie prawidłowości rozliczeń finansowych, ale w związku ze złożonymi wyjaśnieniami oraz zakończeniem realizacji projektu nie wydano zaleceń pokontrolnych.

III.2. Kontrola działalności Stowarzyszenia Morena

Działalność Stowarzyszenia Morena w zakresie objętym kontrolą oceniono zgodnie z przyjętymi normami na poziomie kategorii oceny nr 3 – projekt był realizowany co do zasady w sposób poprawny, wystąpiły istotne uchybienia (w tym skutkujące wydatkami niekwalifikowalnymi), potrzebne były znaczne usprawnienia/ wdrożenie planu naprawczego.

Na podstawie badanej próby ustalono, że Beneficjent realizował projekt tylko częściowo poprawnie. W trakcie kontroli stwierdzono istotne uchybienia/nieprawidłowości w obszarach zgodności rzeczowej, kwalifikowalności personelu i uczestników, działań informacyjno-promocyjnych, rozliczeń finansowych oraz przy stosowaniu zasady konkurencyjności/rozeznania rynku (w tym skutkujące wydatkami niekwalifikowalnymi), w związku z czym wydano zalecenia pokontrolne, w ramach których zobowiązano Beneficjenta do:

- wypełnienia zestawienia dot. poniesionych i rozliczonych we wnioskach o płatność wydatków na udzielone wsparcie uczestników zgodnie z przekazanym wzorem – Załącznik nr 3 do Ostatecznej Informacji pokontrolnej,
- realizacji obowiązków w zakresie przetwarzania danych osobowych wynikających z §21 umowy o dofinansowanie projektu, uwzględniając przy tym stwierdzone w pkt. 14 Informacji pokontrolnej uchybienia,
- uzupełnienia ww. opisów dokumentów w terminie 7 dni od otrzymania Informacji pokontrolnej,
- uporządkowania i właściwego przechowywania dokumentacji Projektu tak, aby była ona dostępna na każde wezwanie IP w terminach wskazanych w umowie o dofinansowanie,
- zobligowania Partnera do wprowadzenia regulacji wewnętrznych dotyczących kwestii związanych z przechowywaniem dokumentów projektowych, w przypadku kolejnych realizowanych projektów.

Beneficjent poinformował o realizacji zaleceń pokontrolnych.

III.3. Kontrola działalności Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu

Działalność Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu w zakresie objętym kontrolą oceniono zgodnie z przyjętymi normami na poziomie kategorii oceny nr 2 - projekt został zrealizowany co do zasady w sposób poprawny, ale w trakcie jego wykonania wystąpiły uchybienia i potrzebne były usprawnienia.

Stwierdzono nieprawidłowość w zakresie Zgodność rzeczowa realizacji projektu oraz uchybienia w zakresie Kwalifikowalność uczestników projektu – IP wydała zalecenia pokontrolne. Zobowiązano Beneficjenta do:

- zwrotu kwoty 350,34 zł (nieprawidłowość),
- uzupełnienia dokumentów potwierdzających kwalifikowalność uczestników przed udzieleniem pierwszego wsparcia w projekcie dla wskazanych uczestników projektu.

Beneficjent poinformował o realizacji zaleceń pokontrolnych.

IV. Kontrole pozaplanowe

Wydział przeprowadził 2 kontrole pozaplanowe, tj. w Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa oraz w Urzędzie ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych.

IV. 1. Kontrola działalności Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa

Celem kontroli w Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa była ocena realizacji Porozumienia zawartego w dniu 17 września 2014 r. (z późniejszymi zmianami) o powierzeniu Agencji Rynku Rolnego zadań w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 oraz umowy o dofinansowanie projektu „Realizacja przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa Operacji I – zakup żywności w procedurze zamówień publicznych w Podprogramie 2021 Plus” w ramach POPŻ 2014-2020.

Działalność kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie. Stwierdzono uchybienie powstałe w wyniku omyłki pisarskiej w kontrolowanym wniosku o płatność w pozycji „kwota wydatków kwalifikowalnych objętych wnioskiem”. W wyniku powyższego, KOWR złożył korektę wniosku o płatność. Wobec stwierdzonego uchybienia sformułowano zalecenie pokontrolne dot. wzmocnienia nadzoru nad sporządzaniem wniosków o płatność.

Kierownik jednostki kontrolowanej poinformował o sposobie wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

IV. 2. Kontrola działalności Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych

Celem kontroli przeprowadzonej w Urzędzie ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych była ocena prawidłowości realizacji zadań ustawowych.

Działalność jednostki kontrolowanej w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie pomimo stwierdzonego uchybienia. Uchybienie dotyczyło przypadku nadania przesyłki pocztowej zawierającej wydaną decyzję administracyjną dzień po terminie. Wobec stwierdzonego uchybienia zlecono Szefowi Urzędu zwiększenie nadzoru nad terminowym nadawaniem przesyłek pocztowych zawierających wydane decyzje administracyjne.

Kierownik jednostki kontrolowanej poinformował o sposobie wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

V. Kontrole zrealizowane w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności

Na mocy zawartego Porozumienia o realizacji reform/inwestycji w ramach planu rozwojowego, zawartego 25 sierpnia 2022 r. (z późniejszymi zmianami) MRPiPS pełni rolę instytucji odpowiedzialnej za realizację reform i inwestycji (odpowiednio IOR / IOI).

W roku sprawozdawczym, do 18 grudnia 2024 r., w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, Wydział przeprowadził następujące kontrole:

V.1. Kontrola w zakresie osiągnięcia wskaźnika A60G utworzenie systemu informatycznego do zarządzania finansowaniem i tworzeniem placówek opiekuńczych dla dzieci do lat 3, łączący różne źródła finansowania opieki nad dziećmi - inwestycja A4.2.1. wsparcie programów dofinansowania miejsc opieki nad dziećmi 0-3 lat (żłobki, kluby dziecięce) w ramach Maluch+

Przeprowadzono kontrolę w zakresie prawidłowości udzielenia zamówienia na „Usługi dotyczące Oprogramowania Rejestr Żłobków w zakresie rozwoju, utrzymania i wsparcia użytkowników” – umowa o zamówienia nr 41/DI/PN/2018.

Kontrola zakończyła się wynikiem pozytywnym - nie stwierdzono uchybień ani nieprawidłowości.

V.2. Kontrola w zakresie osiągnięcia wskaźnika A60G utworzenie systemu informatycznego do zarządzania finansowaniem i tworzeniem placówek opiekuńczych dla dzieci do lat 3, łączący różne źródła finansowania opieki nad dziećmi - inwestycja A4.2.1. wsparcie programów dofinansowania miejsc opieki nad dziećmi 0-3 lat (żłobki, kluby dziecięce) w ramach Maluch+

Przeprowadzono kontrolę w zakresie prawidłowości udzielenia zamówienia na zakup dysków twardych SSD do macierzy dyskowych – zamówienie nr 5/DI/PN/2020.

Kontrola zakończyła się wynikiem pozytywnym - nie stwierdzono uchybień ani nieprawidłowości.

V.3. Kontrola w zakresie osiągnięcia kamienia milowego A58G, „wejście w życie ustawy o zmianie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat trzech zapewniającej stabilne, długoterminowe finansowanie usług opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech ze środków krajowych” realizowanego w ramach inwestycji A4.2 reforma na rzecz poprawy sytuacji rodziców na rynku pracy poprzez zwiększenie dostępu do wysokiej jakości opieki nad dziećmi do lat 3

Kontrola zakończyła się wynikiem pozytywnym, potwierdzono prawidłową realizację wskaźnika.

V.4. Kontrola w zakresie osiągnięcia kamienia milowego A68G sprawozdanie oceniające wpływ działań służących podwyższaniu rzeczywistego wieku przejścia na emeryturę, będącego częścią reformy A4.5 przedłużanie kariery zawodowej i promowanie pracy po przekroczeniu ustawowego wieku emerytalnego

Kontrola zakończyła się wynikiem pozytywnym, potwierdzono prawidłową realizację wskaźnika.

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA WYDZIAŁU KONTROLI DO SPRAW PRACY.

I. Realizacja kontroli w 2024 r.

Wydział Kontroli do Spraw Pracy, realizując *Plan kontroli zewnętrznych Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na 2024 rok*, przeprowadził w 2 tematach 6 kontroli jednostkowych w 6 podmiotach.

Kontrole przeprowadzono w zakresie wykorzystania przez:

- 1) wojewódzkie urzędy pracy⁶ środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych⁷ na realizację wybranych zadań wynikających z ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem

⁶ Dalej: WUP/Urzędy.

⁷ Dalej: FGŚP.

i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych⁸, w:

- WUP w Krakowie,
- WUP w Rzeszowie,
- WUP w Zielonej Górze;

2) powiatowe urzędy pracy⁹ środków Funduszu Pracy¹⁰ na realizację wybranych zadań wynikających z ustawy o COVID-19, w:

- Urzędzie Pracy m.st. Warszawy,
- Powiatowym Urzędzie Pracy we Wrocławiu,
- Powiatowym Urzędzie Pracy w Poznaniu.

Kontrolą objęto środki w łącznej kwocie 402 179 428,25 zł, tj. FGŚP – 385 479 653,49 zł i FP 16 699 774,76 zł.

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej skierował do 6 kierowników jednostek kontrolowanych *Wystąpienia pokontrolne*, spośród których w 5 przypadkach zawierały łącznie 13 zaleceń pokontrolnych. Kierownicy 2 Urzędów poinformowali o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych. W 3 kontrolach, na dzień sporządzenia sprawozdania, nie upłynął termin złożenia informacji o sposobie wykonania 7 zaleceń pokontrolnych.

W 2024 r. Wydział Kontroli do Spraw Pracy zrealizował także kontrolę wewnętrzną pozaplanową w Departamencie Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w MRPiPS w zakresie przeprowadzenia konkursu nr FERS.01.02-IP.06-002/24 na realizację projektów w ramach Działania 01.02 Rozwój publicznych służb zatrudnienia Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 w przedmiocie *Wypracowania oraz wdrożenia jednolitego standardu jakości funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia, oraz systemu jego monitorowania*.

II. Kontrole ujęte w planie kontroli zewnętrznych Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na 2024 rok

Wydział Kontroli do Spraw Pracy zrealizował wszystkie kontrole wskazane w Planie kontroli zewnętrznych Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na 2024 rok.

II.1. Wykorzystanie przez WUP środków FGŚP na realizację wybranych zadań wynikających z ustawy o COVID-19

Kontrole planowe przeprowadzono w 3 WUP, tj. w Rzeszowie, Zielonej Górze i w Krakowie.

Celem ogólnym kontroli było dokonanie oceny prawidłowości realizacji zadań oraz wydatkowania i rozliczania środków FGŚP przez WUP w zakresie wynikającym z ustawy o COVID-19. Na dzień sporządzenia¹¹ niniejszego sprawozdania zakończono kontrole we wszystkich 3 WUP.

W latach 2020-2023, WUP w Rzeszowie, Zielonej Górze i Krakowie otrzymały od dysponenta FGŚP na wypłatę świadczeń w związku ustawą o COVID-19 łączną kwotę 2 120 624 497,24 zł. Kwota wydatkowana przez Urzędy w ww. okresie wyniosła 2 182 169 444,20 zł, z czego kwota zwrócona przez beneficjentów wyniosła 226 993 248,22 zł.

Z tytułu kosztów obsługi realizacji zadań wskazanych w ustawie o COVID-19, Urzędy otrzymały z MRPiPS środki w łącznej wysokości 10 611 454,68 zł, a wydatkowały 10 578 380,57 zł.

⁸ t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 340. Dalej: ustawa o COVID-19.

⁹ Dalej: PUP/Urzędy.

¹⁰ Dalej: FP.

¹¹ Wg stanu na 20 lutego 2025 r.

Niewykorzystane przez 2 WUP¹² środki w kwocie 33 074,11 zł zwrócono na rachunek bankowy MRPiPS.

Dyrektorzy WUP zapewnili właściwe warunki organizacyjne w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o COVID-19, udzielając wsparcia na rzecz ochrony miejsc pracy, zgodnie z zasadami określonymi w art. 15g, 15ga, 15gg, 15gga i 15gga¹ ustawy o COVID-19, z zastrzeżeniem stwierdzonych nieprawidłowości.

Do Urzędów wpłynęło ogółem 35 175 wniosków na łączną kwotę 3 154 687 115,70 zł, z czego 26 585 wniosków rozpatrzone pozytywnie. Urzędy objęte kontrolą zakończyły rozliczanie wniosków o udzielenie wsparcia przewidzianego w art. 15g, 15ga, 15gg, 15gga i 15gga¹ ustawy o COVID-19¹³. Kontrolą objęto środki FGŚP w łącznej wysokości 374 868 198,81 zł – 217 wniosków (160 rozpatrzonych pozytywnie, 57 rozpatrzonych negatywnie).

Za nieprawidłowe działania WUP uznano w szczególności:

- 1) dobór próby przy dokonywaniu weryfikacji rozliczenia podmiotów, co skutkowało naruszeniem zasad wynikających z przepisów ustawy o COVID-19,
- 2) nieweryfikowanie w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych i Urzędzie Skarbowym, zarówno na etapach złożenia wniosku, jak i rozliczenia udzielonego wsparcia ze środków FGŚP, oświadczeń składanych przez beneficjentów dot. m.in. niezalegania z uregulowaniem zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, FGŚP, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy,
- 3) zakup prenumeraty prasy ze środków przeznaczonych na finansowanie kosztów obsługi realizacji rozwiązań przewidzianych dla podmiotów, o których mowa w art. 15g ust. 1-2, art. 15gg ust. 1 i 2, art. 15gga ust. 1 oraz art. 15gga¹ ust. 1 ustawy o COVID-19,
- 4) niedochowanie terminu płatności wynagrodzenia z tytułu umów cywilnoprawnych,
- 5) nieudokumentowanie wykonania zadań zrealizowanych na podstawie umów zleceń,
- 6) brak potwierdzenia działań Urzędu zmierzających do wyegzekwowania od beneficjentów rozliczenia otrzymanego dofinansowania, np. wezwania do jego złożenia, w sytuacji upływu terminu na jego złożenie,
- 7) nieudokumentowanie podejmowanych działań wzywających beneficjentów do uzupełnienia dokumentacji lub złożenia wyjaśnień w zakresie rozliczenia otrzymanego dofinansowania,
- 8) nieudokumentowanie przeprowadzenia wstępnej weryfikacji rozliczenia otrzymanych środków, o której mowa w art. 15g ust. 17b pkt 1 ustawy o COVID-19,
- 9) niedochowanie terminu wstępnej lub końcowej weryfikacji dokumentacji, o którym mowa w art. 15g ust. 17b pkt 1 i 2 ustawy o COVID-19,
- 10) dokonanie rozliczenia podmiotów, które złożyły dokumentację w zakresie opłacenia składek na ubezpieczenia społeczne pracowników, potwierdzającą wydatkowanie środków po terminie określonym odpowiednio w § 3 ust. 1 umowy oraz art. 15gg ust. 19 ustawy o COVID-19,
- 11) rozliczenie podmiotów, pomimo niepełnego udokumentowania wypłaty wynagrodzeń pracownikom objętym wsparciem z FGŚP,
- 12) niewłaściwe określenie daty początkowej naliczania odsetek za opóźnienia w zwrocie środków,
- 13) nieodliczenie od kwoty zwróconej beneficjentowi należnych odsetek,
- 14) rozpatrzenie sprawy, pomimo wystąpienia przesłanek uzasadniających wyłączenie Urzędu od jej załatwienia.

¹² WUP w Zielonej Górze i w Rzeszowie.

¹³ W przypadku WUP w Rzeszowie, wg stanu na 31 sierpnia 2024 r. pozostało do weryfikacji wstępnej 38 wniosków, a do końcowej 67. Natomiast wg informacji Dyrektora WUP z 7 i 10 lutego 2025 r., dokonano rozliczenia wszystkich wniosków ze wsparcia udzielonego przedsiębiorcom na podstawie ustawy o COVID-19.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wydał w *Wystąpieniach pokontrolnych* zalecenia dotyczące:

- 1) Podjęcia działań w celu niezwłocznego rozliczenia wsparcia finansowego udzielonego przedsiębiorcom w związku ze skutkami pandemii COVID-19.
- 2) Wdrożenia w Urzędach mechanizmów zapewniających:
 - regulowanie płatności w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań;
 - terminowe i rzetelne przyznawanie oraz rozliczanie środków FGŚP, z uwzględnieniem przestrzegania postanowień umów dotyczących wydatkowania środków publicznych;
 - monitorowanie i egzekwowanie rozliczenia pomocy przez beneficjentów;
 - prowadzenia dokumentacji w sposób w pełni odzwierciedlający podjęte czynności w sprawie;
 - wyeliminowanie w przyszłości ewentualnych błędów przy naliczaniu należności w formie odsetek za opóźnienia w zwrocie środków.
- 3) Dokonywania weryfikacji wniosków pod kątem ewentualnego wystąpienia konfliktu interesów.

Dyrektorzy WUP w Zielonej Górze i w Krakowie zostali poinformowani, że decyzje w sprawie zwrotu środków przeznaczonych na finansowanie kosztów obsługi realizacji rozwiązań niezwiązanych ściśle z obsługą realizacji rozwiązań przewidzianych dla podmiotów, o których mowa w przepisach ustawy o COVID-19, zostaną podjęte w odrębnym postępowaniu.

Dyrektorzy WUP przekazali informację o wykonaniu zaleceń pokontrolnych.

II.2. Wykorzystanie przez PUP środków FP na realizację wybranych zadań wynikających z ustawy o COVID-19

Kontrole planowe zostały przeprowadzone w 3 Urzędach Pracy, tj. w PUP Poznaniu i we Wrocławiu oraz w Urzędzie Pracy m.st. Warszawy, tj. we wszystkich PUP wskazanych w Planie kontroli zewnętrznych Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na 2024 rok.

Celem ogólnym kontroli było dokonanie oceny prawidłowości realizacji wybranych zadań oraz wydatkowania środków FP w zakresie wynikającym z ustawy o COVID-19.

Urzędy zapewniły warunki organizacyjne w sposób umożliwiający ciągłość realizacji zadań wynikających z ustawy o COVID-19. Na podstawie analizy wybranej próby wniosków stwierdzono, że PUP prawidłowo udzielały uprawnionym podmiotom wsparcia finansowego w ramach zadań wynikających z art. 15zzb, art. 15zzc, art. 15zzd, art. 15zzda, art. 15zze, art. 15zze², art. 15zze⁴, art. 15zze^{4a} i art. 15zze⁴ (z uwzględnieniem rozdziału 3 rozporządzenia¹⁴) ustawy o COVID-19.

W latach 2020-2022 na koszty obsługi, o których mowa w art. 31q ust. 1 oraz art. 31qa ust. 1, 4 i 4a ustawy o COVID-19 dysponent FP przyznał limit w łącznej kwocie 12 216 446 zł. Kwota wydatkowanych przez Urzędy środków FP na koszty obsługi zadań realizowanych w ramach ustawy o COVID-19 wyniosła łącznie 11 478 402,02 zł, natomiast niewykorzystana – 738 043,98 zł.

Do Urzędów wpłynęły łącznie 451 694 wnioski na kwotę 3 089 177 856,24 zł. W zakresie zbadanych form wsparcia zawarto 403 982 umowy na kwotę 2 504 727 598,55 zł, z czego

¹⁴ Rozporządzenie Rady Ministrów z 19 stycznia 2021 r. w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19 (Dz.U. 2021 poz. 152); rozporządzenie Rady Ministrów z 26 lutego 2021 r. w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19 (Dz. U. 2021, poz. 371 z późn.zm.).

proawodno 141 postępowań w stosunku do podmiotów, które nie wywiązały się z zawartych umów¹⁵, a 439 umów pozostało do rozliczenia¹⁶. Kontrolą objęto 176 wniosków na łączną kwotę 4 483 328,76 zł (110 rozpatrzonych pozytywnie, 66 rozpatrzonych negatywnie).

Wobec ustaleń kontroli w przypadku PUP w Poznaniu i we Wrocławiu, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wydał zalecenia monitorowania:

- 1) przebiegu postępowań wobec podmiotów, które nie wywiązały się z zawartych umów z tytułu wsparcia udzielonego w następstwie wystąpienia COVID-19;
- 2) spraw pozostałych do rozliczenia z tytułu wsparcia udzielonego podmiotom w następstwie wystąpienia COVID- 19.

W przypadku UP m.st. Warszawy, Minister odstąpił od wydania zaleceń pokontrolnych.

Dyrektorzy PUP w Poznaniu i we Wrocławiu przekazali informację o realizacji zaleceń pokontrolnych.

III. Kontrola pozaplanowa

Przeprowadzenie konkursu nr FERS.01.02-ip.06-002/24 na realizację projektów w ramach działania 01.02 rozwój publicznych służb zatrudnienia programu fundusze europejskie dla rozwoju społecznego 2021-2027 w przedmiocie wypracowania oraz wdrożenia jednolitego standardu jakości funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia, oraz systemu jego monitorowania

Kontrolę, w trybie uproszczonym, przeprowadzono w Departamencie Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w MRPiPS.

W wyniku kontroli stwierdzono, że organizacja i przeprowadzenie konkursu nr FERS.01.02-IP.06-002/24 na realizację projektów w ramach Działania 01.02 Rozwój publicznych służb zatrudnienia Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 w przedmiocie *Wypracowania oraz wdrożenia jednolitego standardu jakości funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia, oraz systemu jego monitorowania* – na który przeznaczono środki w wysokości 4 700 zł, przebiegały nie w pełni prawidłowo.

Za działanie nieprawidłowe uznano:

- 1) ryzyko nieosiągnięcia założenia merytorycznego projektu, tj. wdrożenia we wszystkich 356 urzędach pracy standardu jakości funkcjonowania PSZ w Polsce wraz z modułem obsługi osób z niepełnosprawnościami (OzN) oraz opisem funkcjonalności narzędzia informatycznego umożliwiającego jego monitorowanie (w 340 powiatowych urzędach pracy oraz w 16 wojewódzkich urzędach pracy),
- 2) dokonanie oceny merytorycznej 3 wniosków o dofinansowanie projektów wyłącznie przez ekspertów zewnętrznych, co było niezgodne z Regulaminem wyboru projektu, wg którego, jeżeli do oceny projektu zostanie wyznaczony ekspert to w ocenie tego projektu obligatoryjnie uczestniczyć będzie również pracownik Instytucji Organizującej Nabór (dalej: ION),
- 3) wskazanie w terminie zamknięcia naboru godz. 14, podczas gdy ustawa wdrożeniowa¹⁷ nakazuje wyznaczać i określać terminy w dniach, dlatego nabory powinny kończyć się z upływem danego dnia,

¹⁵ PUP w Poznaniu.

¹⁶ PUP we Wrocławiu.

¹⁷ Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, Dz.U. z 2022 r. poz. 1079.

- 4) skrócenie okresu możliwego na złożenie wniosków dla potencjalnych wnioskodawców polegające na ogłoszeniu konkursu nr FERS.01.02-IP.06-002/24 w II kwartale 2024 r. zamiast w I kwartale 2024 r. oraz rozpoczęciem naboru 24 maja 2024 r. zamiast w czerwcu 2024 r.,
- 5) brak transparentności i przejrzystości działań podejmowanych w celu wyłonienia 5 oceniających do oceny projektów (w trakcie kontroli nie przedłożono dokumentacji potwierdzającej przebieg czynności losowania),
- 6) niespójność treści Regulaminu wyboru projektu z załącznikami, tj. załącznika 7.3 – Wzór karty trzeciego etapu oceny merytorycznej projektu konkursowego,
- 7) brak informacji odnośnie uczestnictwa w organizowanych przez ION szkoleniach, spotkaniach, warsztatach dedykowanych oceniającym projekty.

Dyrektor Generalny MRPiPS zalecił:

- 1) Przeprowadzenie analizy zidentyfikowanych nieprawidłowości, pod kątem ich wpływu na przebieg konkursu i jego rozstrzygnięcie.
- 2) Zapewnienie technicznej możliwości składania wniosków, w prowadzonych naborach do końca dnia ich trwania.
- 3) Podjęcie działań mających na celu zapewnienie rzetelności dokumentacji konkursowej.
- 4) Dokumentowanie doboru oceniających wnioski o dofinansowanie.

Dyrektor Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w MRPiPS przekazała informację odnoszącą się do zaleceń pokontrolnych. Ponadto, zgodnie z komunikatem z 6 grudnia 2024 r., na podstawie art. 58 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, nabór nr FERS.01.02-IP.06-002/24 został unieważniony.

IV. Informacje dodatkowe

W okresie sprawozdawczym, Wydział Kontroli do Spraw Pracy zakończył 3 kontrole wszczęte w 2023 r., w wyniku których Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wydał 37 zaleceń pokontrolnych, tj. w:

1. **WUP w Krakowie** w zakresie realizacji projektów pilotażowych „Nowe spojrzenie – nowe możliwości”. Stwierdzono, że Urząd opracował metody i stworzył narzędzia pomocy dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy lub pracodawców, z następującymi nieprawidłowościami:
 - 1) wydatkował środki FP niezgodnie z umową zawartą 22 listopada 2021 r. na konsultacje eksperckie oraz doradztwo z zakresu zarządzania wiekiem w projekcie pn. „Bonus dla biznesu”, co skutkowało wydatkowaniem środków niezgodnie z przeznaczeniem w wysokości 27 868,04 zł,
 - 2) wydatkował środki FP na działania niezaplanowane w umowie nr 15/2021/P, co skutkowało wydatkowaniem środków niezgodnie z przeznaczeniem w wysokości 13 600,00 zł,
 - 3) nie dochował formy pisemnej w przypadku zmian w realizacji umów nr 15/2021/P oraz 16/2021/P,
 - 4) dokonał odbioru i rozliczenia usługi niezgodnie z umową na konsultacje,
 - 5) dokonał odbioru usługi na przeprowadzenie 3 szkoleń stacjonarnych z zakresu zarządzania różnorodnością dla przedstawicieli publicznych służb zatrudnienia na podstawie nierzetelnej dokumentacji,
 - 6) nierzetelnie sporządził sprawozdania końcowe z projektu „Bonus dla biznesu”,
 - 7) w niewystarczającym stopniu monitorował realizację zadań doradczych wynikających z realizacji etapu III umowy na konsultacje.

Wobec ustaleń kontroli, zalecono:

- 1) Wzmocnienie nadzoru nad:
 - prawidłową realizacją, odbiorem i rozliczaniem zawartych umów;
 - wydatkowaniem środków wyłącznie na zadania określone w zawartych umowach;
 - dochowywaniem pisemności (aneksów) w przypadkach realizowanych zmian w zawartych umowach.
- 2) Podjęcie działań zapewniających rzetelne:
 - dokumentowanie na listach obecności udziału uczestników każdego dnia szkoleniowego;
 - sporządzanie sprawozdań końcowych, tj. z uwzględnieniem opisu wszystkich dokonanych zmian.

Dyrektor WUP poinformował o realizacji zaleceń pokontrolnych.

W trakcie czynności kontrolnych ujawniono okoliczności wskazujące na naruszenie dyscypliny finansów publicznych, na podstawie których skierowano zawiadomienie do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych.

2. **Instytucie Pracy i Spraw Socjalnych** kontrolę w zakresie działalności finansowej, organizacji i jakości pracy oraz jakości zarządzania Instytutem w 2022 r. W badanym okresie Instytut realizował swoją działalność statutową, której podstawowym zadaniem było prowadzenie działalności naukowej w dziedzinie nauk społecznych. Stwierdzono, że w Instytucie, przy zawarciu umowy na obsługę płacową, naruszono zasady równego traktowania wykonawców oraz uczciwej konkurencji. Ponadto stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia dotyczyły:
 - 1) rozliczenia w kosztach projektu „Nowi Biedni Emeryci” zasiłków chorobowych wypłaconych 2 pracownikom, w kwocie 3 940,65 zł, co było niezgodne z art. 46 ust. 2 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
 - 2) nierozliczenia w kosztach projektu pełnych składek na ubezpieczenia społeczne za pracownika w kwocie 646,84 zł, co było niezgodne z art. 16 i art. 22 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych,
 - 3) zaksięgowania likwidowanych materiałów w koszty działalności podstawowej zamiast w pozostałe koszty operacyjne, co skutkowało nierzetelnym sporządzeniem sprawozdania finansowego za 2022 r.,
 - 4) wskazania w części opisowej sprawozdania finansowego niewłaściwej liczby osób zatrudnionych na 31 grudnia 2022 r.,
 - 5) prowadzenia kont zespołu 4 i 5 w ten sam sposób, co uniemożliwiało weryfikację miejsca powstania kosztu w odniesieniu do jego rodzaju,
 - 6) zawarcia w Polityce rachunkowości zasady wyceny aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych niezgodnej z art. 30 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, co skutkowało nierzetelnym sporządzaniem sprawozdania finansowego za 2022 r. i miało wpływ na wynik finansowy Instytutu,
 - 7) nieterminowej płatności 8 faktur z tytułu zawartych umów (opóźnienia wynosiły od jednego do 30 dni roboczych i nie skutkowały zapłatą odsetek),
 - 8) nieprzekazania w 2022 r. kwoty 855,00 zł z rachunku bieżącego na rachunek Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (dalej: ZFŚS) w okresie sprawozdawczym, co skutkowało wykazaniem nieprawidłowej kwoty w sprawozdaniu finansowym za badany okres,
 - 9) zawierania umów cywilnoprawnych bez należytego zabezpieczenia interesów Zlecającego w postaci braku uregulowań w zakresie kar umownych (dot. 2 umów – 10% zbadanych),
 - 10) ponoszenia kosztów na utrzymanie pojazdu służbowego pomimo jego znikomego wykorzystania, tj. 11 354,82 zł (w latach 2020-2023),
 - 11) zawarciu dwóch umów o pracę i jednej umowy cywilnoprawnej po rozpoczęciu wykonywania czynności pracowniczych/przedmiotu umowy, czym naruszono odpowiednio: art. 29 § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy oraz ust. 1 Procedury zawierania umów cywilnoprawnych w Instytucie,

- 12) zawarcia w regulaminie pracy regulacji niezgodnych z art. 85 § 2 oraz art. 86 § 3 Kodeksu pracy,
- 13) niezawarcia umowy o zakazie konkurencji, o której mowa w art. 47 ust. 5 ustawy, z jednym pracownikiem naukowym,
- 14) braku bieżącego zgłaszania zmian dotyczących statutu Instytutu do właściwego rejestru sądowego,
- 15) pozostawienia w aktach osobowych 7 pracowników kopii dowodów osobistych, czym naruszono art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych),
- 16) zawarcia umowy z podwykonawcą bez wymaganej pisemnej zgody Ministerstwa,
- 17) niezawarcia w umowie na obsługę kadrową klauzuli dotyczących danych zgłoszeniowych ubezpieczonych i członków ich rodzin, czym naruszono art. 5 RODO,
- 18) nierzetelnego sporządzania dokumentacji zamówień publicznych.

Biorąc pod uwagę ustalenia i oceny przedstawione w Wystąpieniu pokontrolnym na podstawie Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zalecił:

- 1) Prowadzenie zamówień publicznych w sposób zapewniający równe traktowanie wykonawców oraz uczciwą konkurencję.
- 2) Rozliczanie kosztów zasiłków chorobowych i składek na ubezpieczenia społeczne zgodnie z ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych.
- 3) Podjęcie działań zapewniających:
 - prawidłowe księgowanie likwidacji materiałów;
 - prowadzenie ewidencji księgowej w sposób umożliwiający weryfikację miejsca powstania kosztu w odniesieniu do jego rodzaju;
 - dołożenie należytej staranności przy sporządzaniu sprawozdań finansowych;
 - dostosowanie treści zasad (polityki) rachunkowości do przepisów ustawy o rachunkowości, w szczególności w zakresie zasad wyceny aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych;
 - terminową płatność zobowiązań Instytutu;
 - zawieranie umów o pracę zgodnie z art. 29 § 2 Kodeksu pracy oraz umów cywilnoprawnych zgodnie z Procedurą zawierania umów cywilnoprawnych w Instytucie;
 - dostosowanie regulaminu pracy do wymogów określonych w art. 85 § 2 oraz art. 86 § 3 Kodeksu pracy;
 - zawieranie umów o zakazie konkurencji pracownikami wskazanymi w ustawie;
 - bieżące zgłaszanie zmian dotyczących statutu Instytutu do właściwego rejestru sądowego;
 - przechowywanie w aktach osobowych wyłącznie niezbędnej dokumentacji;
 - prawidłową realizację umów, w szczególności w zakresie uzyskania wymaganych zgód na zawarcie umów z podwykonawcami;
 - stosowania właściwych klauzul dotyczących danych osobowych, przy zawieraniu umów;
 - rzetelnego prowadzenia dokumentacji zamówień publicznych.
- 4) Podjęcie działań mających na celu należyte zabezpieczenie interesów Instytutu na etapie zawierania umów cywilnoprawnych.
- 5) Przeprowadzenie analizy zasadności dalszego ponoszenia kosztów na utrzymanie pojazdu służbowego.

Dyrektor Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych poinformował o realizacji zaleceń pokontrolnych.

3. **Komendzie Głównej Ochotniczych Hufców Pracy** w zakresie wybranych aspektów funkcjonowania Komendy w 2022 r. Stwierdzono, że ówczesny Komendant Główny OHP sprawował nadzór nad realizacją zadań Komendy, jednak nadzór ten był niewystarczający, w szczególności w zakresie organizacyjnym i finansowym, co wskazuje na słabości mechanizmów kontroli zarządczej w KG OHP. Kontrola wykazała nieprawidłowości w funkcjonowaniu Komendy, z których najistotniejsze polegały na:
- 1) nieuzasadnionym zatrudnieniu 14 pracowników na stanowisku doradcy Komendanta Głównego OHP, a w efekcie niegospodarnym ponoszeniu kosztów ich zatrudnienia w latach 2022-2023 w łącznej kwocie 1 476 033,45 zł,
 - 2) wypłacie dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2021 r. byłym Komendantowi Głównemu OHP oraz Zastępcy Komendanta Głównego OHP w łącznej kwocie 16 699,60 zł, co było niezgodne z art. 5 ust. 1 ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi,
 - 3) naruszeniu w 7 przypadkach postanowień rozporządzenia ws. wynagradzania, tj. w 3 zatrudnienie bez spełnienia wymogu odpowiedniego wykształcenia oraz w 4 przyznanie w niewłaściwej wysokości wynagrodzenia w stosunku do zajmowanego stanowiska,
 - 4) niegospodarnym dysponowaniu środkami na wypłaty pracownikom dodatków funkcyjnych w łącznej kwocie 161 545,92 zł,
 - 5) zawyżeniu w 4 przypadkach kwoty dodatku funkcyjnego przyznanego doradcom Komendanta Głównego OHP w łącznej kwocie 19 857,80 zł,
 - 6) przyznaniu premii niezgodnie z Regulaminem przyznawania premii w KG OHP, tj. dla 4 osób zatrudnionych w KG OHP poniżej 3 miesięcy – 18 300,00 zł,
 - 7) nieuzasadnionym przyznaniu 12 pracownikom w grudniu 2021 r. nagród w łącznej kwocie 117 000,00 zł,
 - 8) niegospodarnym zarządzaniu środkami finansowymi w kwocie 122 814,96 zł ze względu na organizację narady kadry kierowniczej OHP połączonej z ogólnopolskim spotkaniem wigilijnym w Janowie Podlaskim,
 - 9) sposobie potwierdzania obecności w pracy przez ówczesnego Komendanta Głównego OHP oraz niewłaściwym nadzorze nad weryfikacją obecności 9 pracowników w miejscu pracy (91% zbadanych przypadków),
 - 10) zatrudnieniu pracowników z pominięciem sformalizowanego procesu naboru, tj. w sposób niezapewniający wyboru najlepszego kandydata na dane stanowisko pracy,
 - 11) niewystarczającej realizacji zadań w działalności kontrolnej,
 - 12) nierealizowaniu Planu audytu wewnętrznego,
 - 13) nieuzasadnionym wydłużeniu w 12 przypadkach okresów wypowiedzenia w stosunku do wskazanego w art. 36 § 1 Kodeksu pracy, skutkującym m.in. niegospodarnością polegającą na wypłacie wynagrodzenia w okresie wypowiedzenia i zwolnienia ze świadczenia pracy,
 - 14) znacznej fluktuacji kadry, która nie sprzyjała realizacji zadań KG OHP,
 - 15) braku zakresu obowiązków poszczególnych pracowników lub na ich nierzetelnym sporządzeniu – 16 przypadków,
 - 16) zawarciu umowy z Zastępcą Komendanta Głównego OHP o podnoszenie kwalifikacji zawodowych niezabezpieczającej właściwie interesów KG OHP,
 - 17) zawarciu 5 umów cywilnoprawnych na kwotę 97 700,00 zł w zakresie pokrywającym się z zadaniami przypisanymi w Regulaminie organizacyjnym KG OHP poszczególnym komórkom,
 - 18) niewystarczającym nadzorze nad prawidłowym prowadzeniem dokumentacji dotyczącej wykorzystania każdego z 8 samochodów służbowych, co skutkowało stosowaniem nieobowiązujących wzorów dokumentów, brakami w dokumentacji lub niewłaściwym jej sporządzeniem,
 - 19) wypłacie pożyczki w sposób niezgodny z Regulaminem gospodarowania scentralizowanymi środkami wydzielonymi z ZFŚS na cele mieszkaniowe oraz zdrowotne pracowników OHP.

Biorąc pod uwagę ustalenia i oceny przedstawione w Wystąpieniu pokontrolnym, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zalecił:

- 1) Podjęcie działań w celu wyegzekwowania zwrotu nienależnie pobranych świadczeń przez pracowników KG OHP (byłych pracowników KG OHP).
- 2) Zapewnienie legalnego, celowego, gospodarnego i rzetelnego wydatkowania środków publicznych w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie:
 - a) wynagrodzeń – określenie i wdrożenie skutecznych mechanizmów zarządzania środkami na wynagrodzenia oraz ustalanie i wypłatę świadczeń zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi i w rozporządzeniu w spr. wynagradzania,
 - b) zarządzania środkami finansowymi KG OHP – kształtowanie wynagrodzeń pracowników w sposób adekwatny do złożoności i czasochłonności realizowanych zadań, w tym ich premiowanie oraz nagradzanie,
 - c) podejmowanych przedsięwzięć – organizowanie działań w sposób uzasadniający poniesienie kosztów z tym związanych.
- 3) Wzmocnienie w Jednostce nadzoru w obszarze kadrowym, w tym nad:
 - a) zatrudnieniem – przestrzeganie wymogów rozporządzenia w spr. wynagradzania, w szczególności dotyczących zaszeregowania i kwalifikacji zawodowych,
 - b) przestrzeganiem Regulaminu pracy, w tym w zakresie potwierdzania przez pracowników ich obecności w pracy,
 - c) podnoszeniem kwalifikacji zawodowych pracowników – wydatkowanie środków w sposób zapewniający właściwe zabezpieczenie interesów KG OHP oraz dochowanie zasady określonej w art. 183a § 1 Kodeksu pracy,
 - d) zakresami czynności pracowników KG OHP – przegląd i ich aktualizacja.
- 4) Ustalanie w umowach o pracę okresów wypowiedzenia ponad określone w art. 36 § 1 Kodeksu pracy w sytuacjach uzasadniających ich wydłużenie.
- 5) Wprowadzenie mechanizmów zapewniających wystarczający nadzór nad realizacją zadań kontrolnych.
- 6) Prowadzenie audytu wewnętrznego w KG OHP w sposób zapewniający osiągnięcie celu wskazanego w art. 272 ust. 1 ustawy o finansach publicznych – wspieranie ministra kierującego działem lub kierownika jednostki w realizacji celów i zadań przez systematyczną ocenę kontroli zarządczej oraz czynności doradcze.
- 7) Zlecanie usług poza KG OHP w przypadkach, kiedy nie mieszczą się one w regulaminowych zadaniach komórek organizacyjnych.
- 8) Wprowadzenie mechanizmów kontrolnych zapewniających rzetelne dokumentowanie sposobu użytkowania pojazdów służbowych.
- 9) Aktualizację Regulaminu gospodarowania scentralizowanymi środkami wydzielonymi z ZFŚS na cele mieszkaniowe oraz zdrowotne pracowników OHP w zakresie regulacji dot. składu osobowego Komisji Mieszkaniowej oraz stosowanie zasad określonych w ww. Regulaminie.
- 10) Wyeliminowanie pozostałych problemów wskazanych w Wystąpieniu pokontrolnym.

Jednocześnie, w zakresie rekrutacji na wolne stanowiska pracy w KG OHP, działalności kontrolnej oraz rotacji pracowników, Minister zawniósł odpowiednio o:

- a) rozważenie opracowania i wdrożenia procedury dotyczącej działalności kontrolnej oraz procedury wewnętrznej regulującej proces otwartego i konkurencyjnego naboru,
- b) podjęcie działań zmierzających do ograniczenia znacznej fluktuacji kadr.

Komendant Główny OHP przekazał informację o realizacji zaleceń pokontrolnych oraz o wykorzystaniu wniosków.

W związku z ustaleniami kontroli, przygotowane zostały zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa oraz o ujawnionych okolicznościach wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA SAMODZIELNEGO STANOWISKA DO SPRAW KONTROLI W ZAKRESIE KPO

Począwszy od 19 grudnia 2024 r., zgodnie z zapisami regulaminu wewnętrznego BKA, zadania kontrolne w zakresie Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności są realizowane w nowo utworzonej komórce organizacyjnej BKA.

Samodzielne Stanowisko do Spraw Kontroli w zakresie KPO do momentu sporządzenia niniejszego sprawozdania zrealizowało następujące zadania kontrolne:

1.1 Kontrola w zakresie osiągnięcia wskaźnika A60G Utworzenie systemu informatycznego do zarządzania finansowaniem i tworzeniem placówek opiekuńczych dla dzieci do lat 3, łączący różne źródła finansowania opieki nad dziećmi - Inwestycja A4.2.1. Wsparcie programów dofinansowania miejsc opieki nad dziećmi 0-3 lat (żłobki, kluby dziecięce) w ramach MALUCH+.

Przeprowadzono kontrolę w zakresie prawidłowości udzielenia zamówienia na "Rozbudowę posiadanej przez Kupującego biblioteki taśmowej Oracle SL-150 poprzez dostawę modułu biblioteki taśmowej z 30 slotami zawierającego dwa napędy taśmowe LTO8 wraz z czterema zasilaczami do biblioteki taśmowej Oracle SL-150", zamówienie nr DI/WPD/17/2021.

Kontrola zakończyła się wynikiem pozytywnym - nie stwierdzono uchybień ani nieprawidłowości.

1.2 Weryfikacja w ramach wskaźnika A64G Liczba podmiotów ekonomii społecznej (w tym przedsiębiorstw społecznych) objętych wsparciem - Inwestycja A4.3.1 Programy wsparcia inwestycyjnego umożliwiające w szczególności rozwój działalności, zwiększenie udziału w realizacji usług społecznych oraz poprawę jakości reintegracji w podmiotach ekonomii społecznej

Na wniosek Departamentu Ekonomii Społecznej przeprowadzono kontrolę pozaplanową zamówienia przeprowadzonego przez Fundację „Polska Górom” w ramach przedsięwzięcia objętego wsparciem ze środków Programu „Odporność oraz rozwój ekonomii społecznej i przedsiębiorczości społecznej” na lata 2022-2025. Zamówienie dotyczy stworzenia aplikacji mobilnej gry TROPIMY. W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości skutkujące uznaniem za niekwalifikowalne wszystkich wydatków poniesionych w ramach zamówienia (kwota 86 100 zł). Sporządzono projekt informacji pokontrolnej. Kontrolowanemu przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia otrzymania dokumentu.

1.3 Weryfikacja w ramach wskaźnika A64G Liczba podmiotów ekonomii społecznej (w tym przedsiębiorstw społecznych) objętych wsparciem - Inwestycja A4.3.1 Programy wsparcia inwestycyjnego umożliwiające w szczególności rozwój działalności, zwiększenie udziału w realizacji usług społecznych oraz poprawę jakości reintegracji w podmiotach ekonomii społecznej

W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w wyniku kontroli pozaplanowej zamówienia na stworzenie aplikacji mobilnej gry TROPIMY - przedsięwzięcie realizowane przez Fundację „Polska Górom” w ramach Programu „Odporność oraz rozwój ekonomii społecznej i przedsiębiorczości społecznej” na lata 2022-2025, zdecydowano o przeprowadzeniu kontroli całościowej przedsięwzięcia w zakresie wykonania oraz weryfikacji wydatków.

Na moment sporządzenia Sprawozdania, prowadzona jest weryfikacja dokumentacji i przygotowywany jest projekt informacji pokontrolnej.

1.4 Kontrola w zakresie osiągnięcia kamienia milowego A57G „Przyjęcie norm jakości w zakresie opieki nad dziećmi, w tym wytycznych w zakresie edukacji i standardów usług opieki nad dziećmi w wieku poniżej trzeciego roku życia” - A4.2 Reforma na rzecz poprawy sytuacji rodziców na rynku pracy poprzez zwiększenie dostępu do wysokiej jakości opieki nad dziećmi do lat 3.

Na wniosek Departamentu Polityki Rodzinnej kontrola została zawieszona do czasu przygotowania przez ww. Departament niezbędnej dokumentacji sprawozdawczej.

1.5 Kontrola w zakresie osiągnięcia kamienia milowego A60G „Stworzenie systemu informatycznego na potrzeby zarządzania finansowaniem i tworzeniem placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech, który łączy różne źródła finansowania opieki nad dziećmi” - Inwestycja A4.2.1 Wsparcie placówek opieki nad dziećmi w wieku do trzech lat (żłobki, kluby dziecięce) w ramach programu MALUCH+.

Kontrola jest prowadzona w zakresie weryfikacji wydatków objętych formularzem sprawozdawczym KPOD.01.25-IZ.00-0001/22-001-02. Trwa weryfikacja dokumentacji, przygotowywany jest projekt informacji pokontrolnej.

1.6 Kontrola w zakresie osiągnięcia kamienia milowego A68G „Sprawozdanie oceniające wpływ działań służących podwyższaniu rzeczywistego wieku przejścia na emeryturę” - Reforma A4.5 Przedłużanie kariery zawodowej i promowanie pracy po przekroczeniu ustawowego wieku emerytalnego

Kontrola została wszczęta, jednak czynności kontrolne nie są prowadzone, ponieważ od decyzji Departamentu Ubezpieczeń Społecznych zależy czy zadanie ma być realizowane czy też kontrola powinna zostać zawieszona do czasu otrzymania informacji o zatwierdzeniu One Page Note i wniosku o płatność.